

ARVIOINTIKERTOMUS 2024

Tarkastuslautakunta 13.5.2025 § 32
Kunnanvaltuusto 9.6.2025 § ??

Muonion kunta
PL 3
99301 Muonio

www.muonio.fi
kirjaamo@muonio.fi

kirjaamo@muonio.fi
0191824-3

Sisällys

1. Tarkastuslautakunnan toiminta.....	3
1.1 Tilintarkastajan toiminta.....	3
1.2 Sidonnaisuuksien valvonta	3
2. Kunnan ja kuntakonsernin talouden kehitys	4
3. Talouteen ja toimintaan liittyvät epävarmuustekijät	8
4. Valtuuston asettamien vuositavoitteiden toteutumisen arviointi	9
4.1 Hallinto- ja talouspalvelut.....	9
4.2 Sivistyspalvelut.....	9
4.3 Elinvoimapalvelut.....	10
5. Konserniyhteisöjen vuositavoitteiden toteutumisen arviointi	11
6. Yhteenveto tarkastuslautakunnan havainnoista	12
7. Arviointikertomuksen hyväksyminen	12

1. Tarkastuslautakunnan toiminta

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuustolle hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Lisäksi tarkastuslautakunnan tehtäviin kuuluu arvioida, onko toiminta ollut tuloksellista ja tarkoituksenmukaista. Tehtävänä on myös arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Tilikautta 2024 arvioiva tarkastuslautakunta valittiin tehtävänsä 9.8.2021. Jäseniksi kuluvalle valtuustokaudelle valittiin seuraavat jäsenet ja varajäsenet:

Jäsen

Maria Pietikäinen, pj.
Ismo Alatalo, vpj.
Kaisa Mäkelin
Jari Muotka
Kari Oja

Varajäsen

Sinikka Yliniemi
Markus Muotka
Ona Rauhala
Jaana Kangosjärvi
Juha Särkijärvi

Arviointivuotena 2024 tarkastuslautakunta piti 8 kokousta. Tarkastuslautakunta sai kokouksissaan kattavasti viranhaltijoiden antamia selvityksiä koko konsernin toimintaan liittyen.

1.1 Tilintarkastajan toiminta

Tarkastuslautakunnan on huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Lautakunta seuraa tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista ja tekee tarvittaessa esityksiä ulkoisen ja sisäisen valvonnan sekä arvioinnin yhteensovittamisesta ja tilintarkastuksen kehittämisestä.

Kunnan tilintarkastajana toimi vuonna 2024 JHT, KHT Juha Väärälä KPMG Oy Ab:stä. Tilintarkastaja raportoi tarkastuslautakunnalle 2024 koskevista tarkastushavainnoista.

1.2 Sidonnaisuuksien valvonta

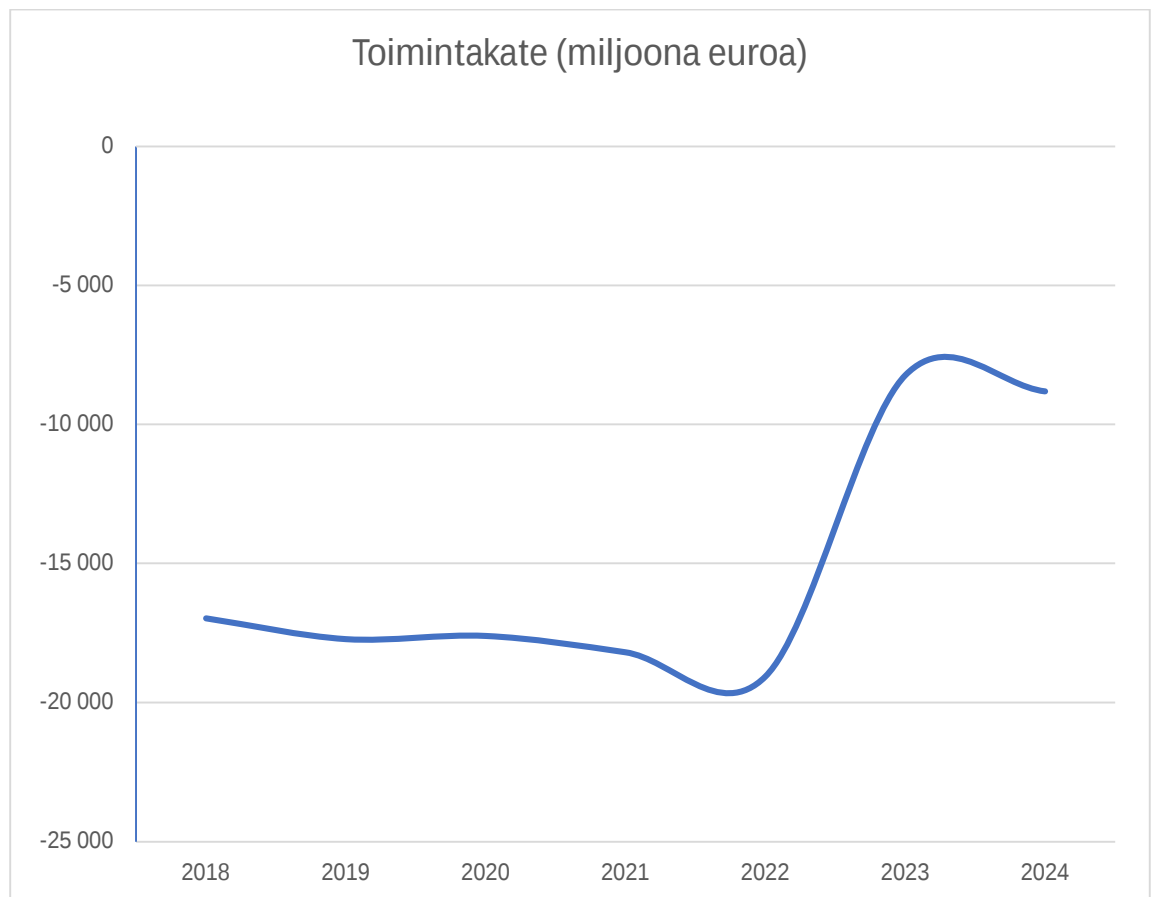
Tarkastuslautakunnan tehtävä on valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista. Ilmoitukset saatetaan valtuustolle tiedoksi. Tarkastuslautakunta laati vuoden 2023 lopussa prosessikuvauksen sidonnaisuusilmoituskäytännöstä ja on pyytänyt ilmoitusvelvollisia toimittamaan päivitetyn sidonnaisuusilmoituksen 31.12.2023 mennessä tarkastuslautakunnan hyväksyttäväksi ja valtuuston tiedoksi saattamiseksi. Määräaikaan mennessä ilmoituksia saapui 11 kpl.

2. Kunnan ja kuntakonsernin talouden kehitys

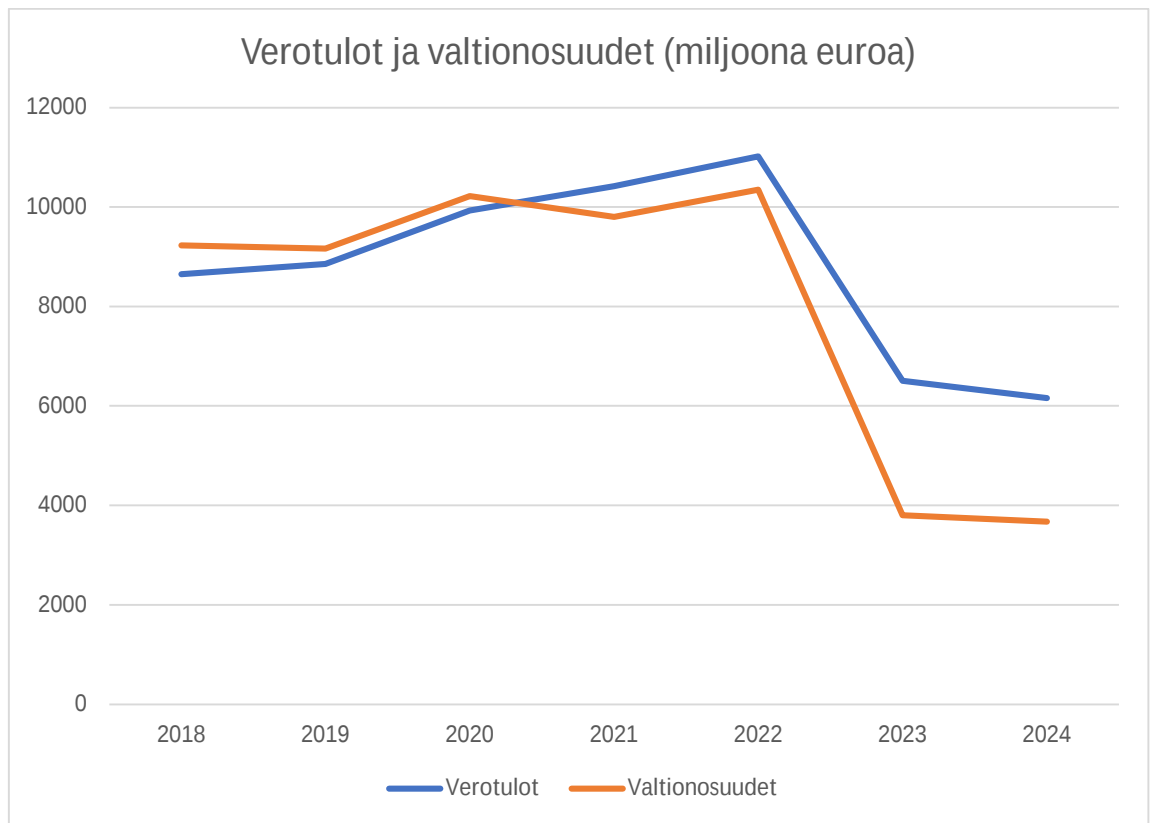
Kunnan toimintatuotot olivat päättyneellä tilikaudella noin 3,7 miljoonaa euroa. Tuotot laskivat edellisvuodesta noin 309 tuhannella eurolla (toimintatuotot vuonna 2023 olivat 4,0 miljoonaa euroa).

Toimintakulut nousivat edelliseen vuoteen verrattuna. Päättyneen tilikauden toimintakulut olivat noin 12,5 miljoonaa euroa (vuonna 2023 noin 12,2 miljoonaa euroa).

Toimintakate kuvaa toimintakulujen ja -tuottojen välistä erotusta, joka kunnallistaloudessa on aina miinusmerkkinen, koska merkittävimmät tuloerät, verotulot ja valtionosuudet esitetään tuloslaskelmassa vasta toimintakatteen jälkeen. Toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate oli -8,8 miljoonaa euroa, joka on 569 tuhatta euroa suurempi kuin edellisenä vuonna.

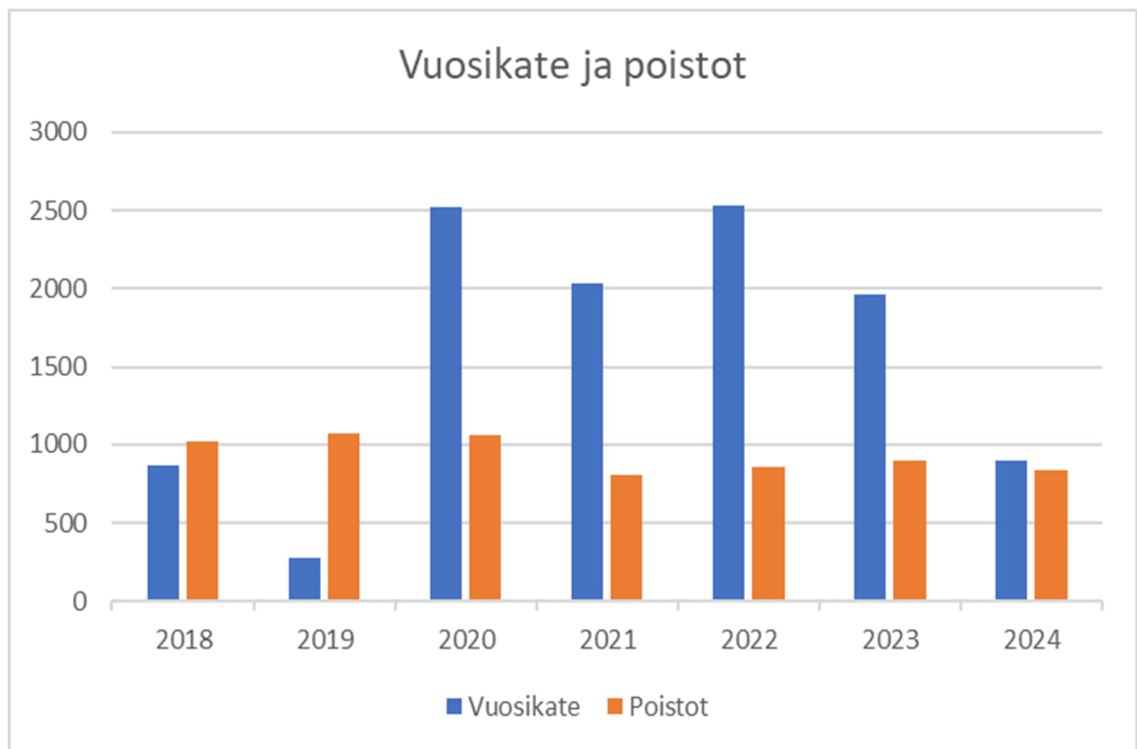
Verotulot laskivat edellisvuodesta. Verotulojen kertymä päättyneellä tilikaudella oli noin 6,2 miljoonaa euroa (2023 kertymä oli 6,5 miljoonaa euroa). Valtionosuuksia kertyi myös vähemmän kuin edellisvuonna. Kertymä tilikaudella 2024 oli yhteensä noin 3,7 miljoonaa euroa (3,8 miljoonaa euroa vuonna 2023).

Vuosikate osoittaa kunnan tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainanlyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen luku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, on tulorahoitus riittävä.

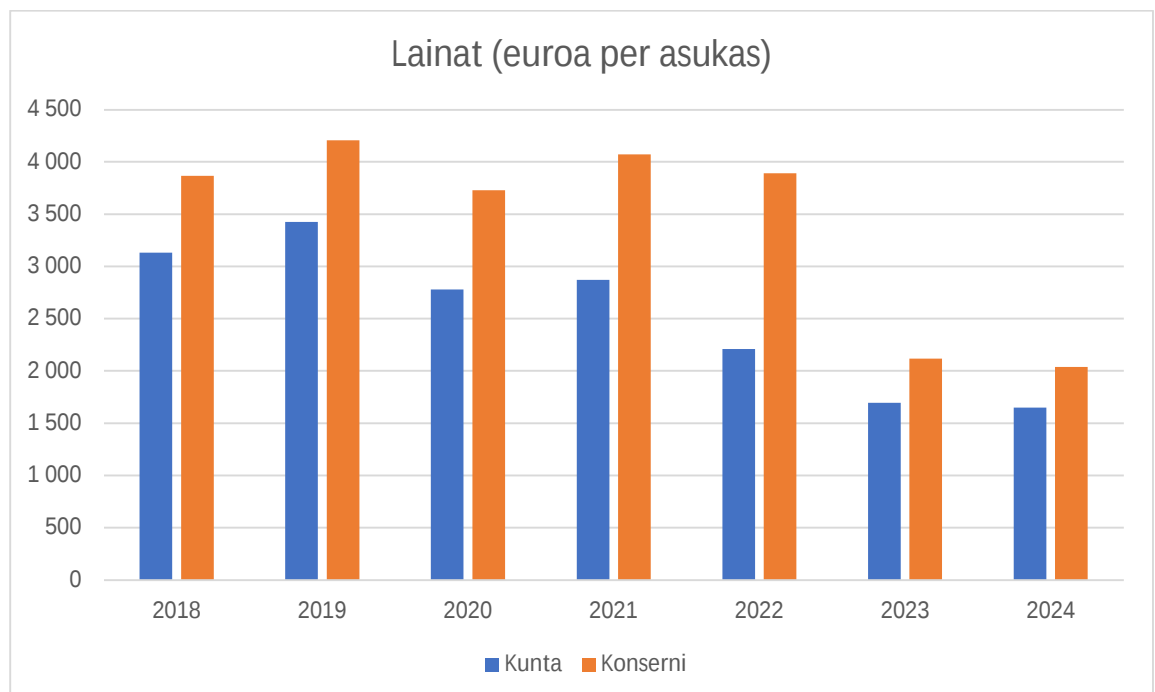
Seuraavassa kuviossa esitetään, miten vuosikate on kattanut poistot viimeisen viiden vuoden aikana. Vuosikate vuonna 2024 oli 897 tuhatta euroa, joka on 1,0 miljoonaa euroa pienempi kuin edellisenä vuonna. Tällä tunnusluvulla tarkasteltuna tulorahoitus oli riittävä vuonna 2024.

Vuonna 2024 vuosikate asukasta kohden oli 388 euroa.

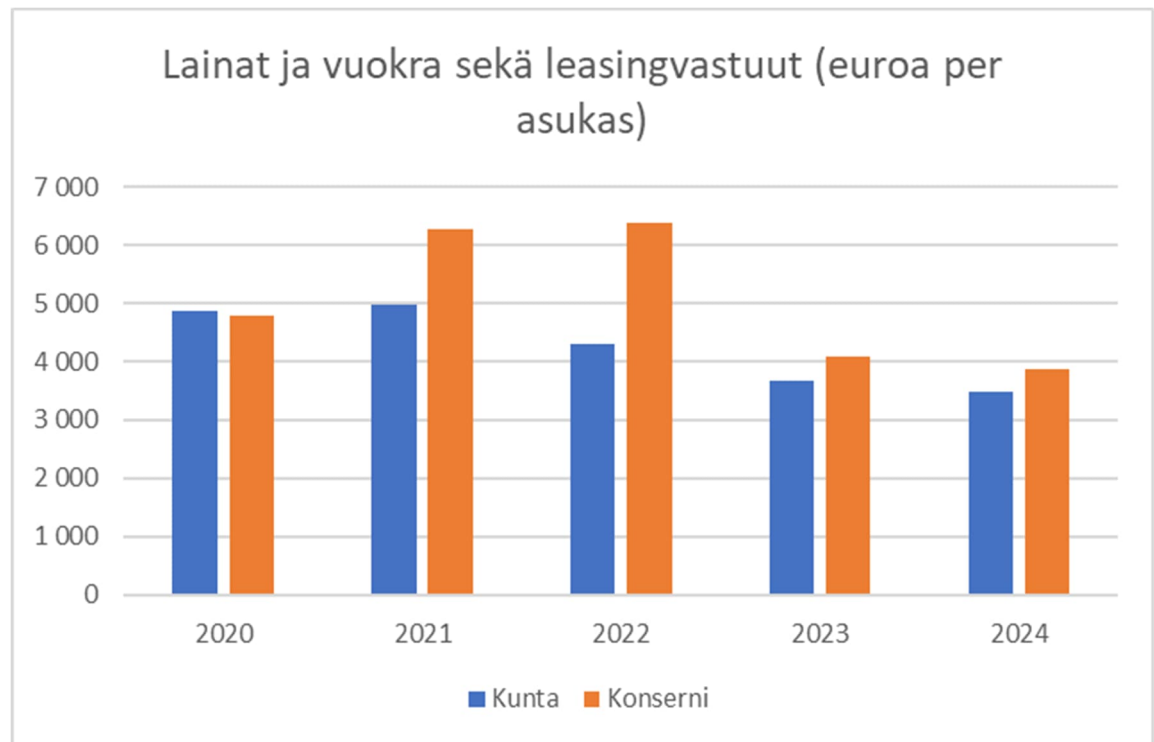

Kuntien siirtyessä yhä enemmän rahoittamaan investointejaan vuokrilla ja leasingilla on ne myös rinnastettava velaksi.

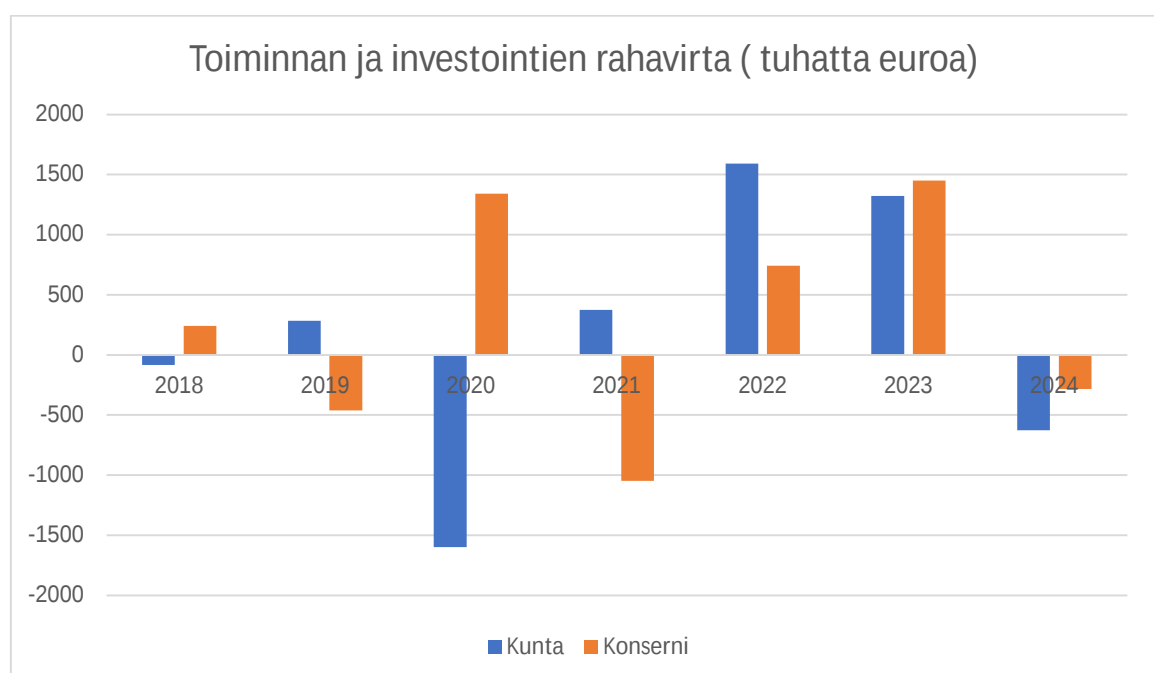
Seuraavissa kuvioissa näkyy, miten lainakanta sekä lainojen, että vuokra- ja leasingvastuiden määrä on kehittynyt viime vuosina. Konsernin vastuut ja lainat asukasta kohden ovat olleet kasvussa, joten pelkkä kunnan pienenevä lainamäärä per asukas ei kerro todellista kuvaa siitä, paljonko kuntalainen todellisuudessa velkaantuu.

Toiminnan ja investointien rahavirta on tunnusluku, jonka positiivinen eli ylijäämäinen määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhen-
nyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen eli alijäämäinen määrä ilmaisee sen,
että menoja joudutaan kattamaan, joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä, tai
ottamalla lisää lainaa.

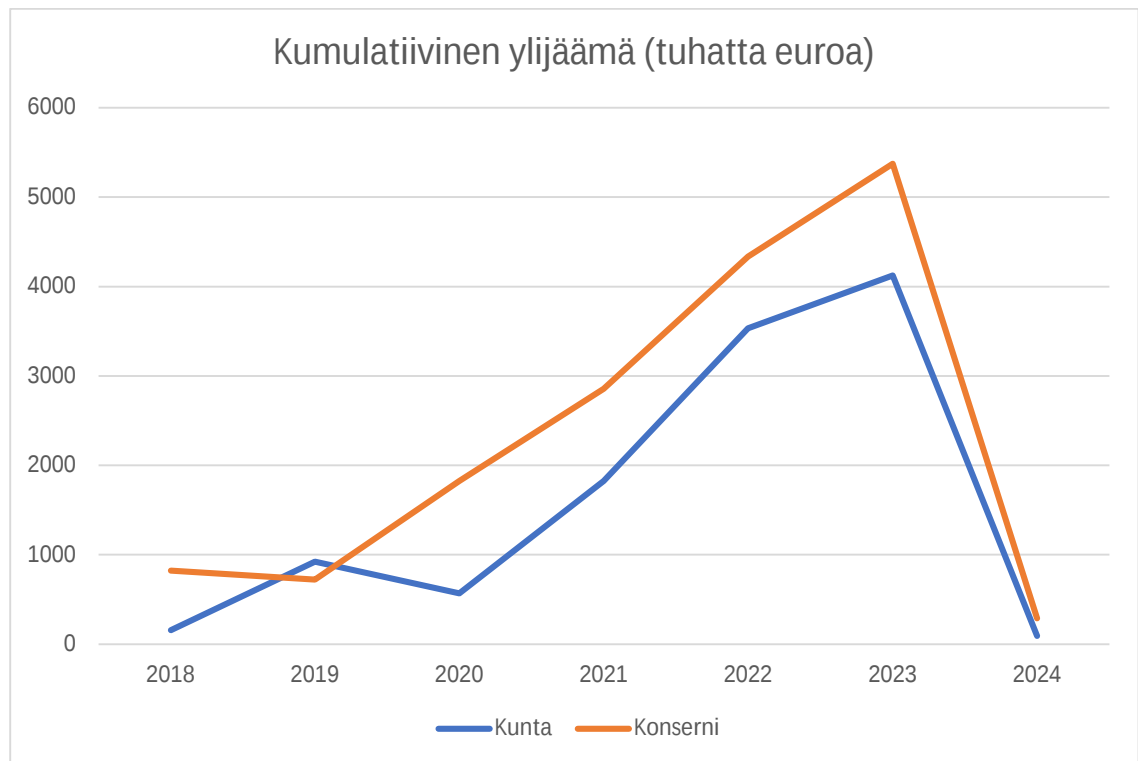
Seuraava kuvio osoittaa, että toiminnan ja investointien rahavirta on vaihdellut selvästi tilikausittain.

Tilinpäätöksen mukaan vuoden 2024 tuloslaskelma osoittaa 95 tuhatta euroa ylijäämää. Konsernin ylijäämä oli 292 tuhatta euroa. Tilikauden ylijäämä (alijäämä) kirjataan taseeseen ylijäämäksi (alijäämäksi). Vuoden 2024 ylijäämän jälkeen kunnan ylijäämä taseessa on yhteensä noin 4,6 miljoonaa euroa.

Kunnalla on nyt taseessaan edellisten tilikausien ylijäämää noin 4,5 miljoonaa euroa ja konsernilla 5,2 miljoonaa euroa.

Seuraava kuvio osoittaa taseen kumulatiivisen ylijäämän kehityksen viime vuosina.

3. Talouteen ja toimintaan liittyvät epävarmuustekijät

Maailman globaali tilanne turvallisuus- ja talouspoliittisesti, valtionosuusjärjestelmäuudistus sekä leikkauskeskustelu valtionosuuksiin aiheuttaa edelleen kunnille epävarmuutta.

Henkilöstön vaihdokset ovat haastaneet toimintaa ja kuormittaneet organisaatiota rekrytointi- ja perehdytystarpeilla.

Palkanlaskennan siirtoprosessi Monetralle 1.1.2025 alkaen sekä talouspäällikön puuttuminen syksyllä 2024 kuormitti talous- ja hallintopalveluita. Tiedon siirtyminen ohjelmistojen ja henkilöstön välillä aiheuttaa epävarmuutta ja haasteita edelleen.

4. Valtuuston asettamien vuositavoitteiden toteutumisen arviointi

Tarkastuslautakunnan lakisääteinen tehtävä on arvioida, miten valtuuston asettamat toiminnalliset vuositavoitteet ovat kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Arviointi tehdään tilinpäätöstietojen, talousarvioitavoitteiden ja tarkastuslautakunnan tekemien kuulemisien pohjalta.

Kuntalain 121 §:n mukaan kunnanhallituksen on annettava valtuustolle lausunto toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

4.1 Hallinto- ja talouspalvelut

Asetetut tavoitteet ovat tarkastuslautakunnan saamien tietojen mukaan pääasiassa toteutuneet. Tarkastuslautakunta toteaa ilolla, että työelämän laatu kunnassa koetaan uusimman kyselyn mukaan hyväksi.

Tarkastuslautakunta kokee tärkeäksi, että:

- sairauspoissaolojen seuranta jatketaan aktiivisesti ja työssä jaksamista tuetaan ennakoivasti
- talousarvioita tehdessä arvioidaan verotulot sekä kiinteistöjen yhtiöittämisen vaikutukset realistisesti

Tarkastuslautakunta ehdottaa, että

- vaikutusten ennakkoarviointi päätöksiä tehdessä otetaan käyttöön
- kehityskeskustelut käydään vuosittain ja niistä raportoidaan henkilöstöhallinnolle
- luottotappioihin kiinnitetään huomiota

4.2 Sivistyspalvelut

Sivistyspalveluiden asettamat tavoitteet vuodelle 2024 on tarkastuslautakunnan saamien tietojen mukaan pääosin saavutettu. Tarkastuslautakunta kiinnitti erityistä huomiota monipuoliseen eri palveluiden rajat ylittävään toimintaan sivistyspalveluiden kaikilla tehtäväalueilla.

Tarkastuslautakunta kiittää sivistyspalveluita edellisessä arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin tarttumisesta.

Muonio 150 v juhlavuosi oli onnistunut ja sai näkyvyyttä valtakunnallisestikin. Juhlavuoden kulttuuritarjonta oli näkyvästi esillä ja se oli hyvin suunniteltu ja toteutettu.

Liikunta- ja hyvinvointipalveluiden työ nähdään vahvana hyvinvoinnin edistäjänä ja liikunnanohjaajan työ koetaan arvokkaaksi.

Tarkastuslautakunta kokee tärkeäksi, että:

- koulukiusaamisen ehkäisyä ja tilanteen seurantaa jatketaan aktiivisesti ja koulunuoristyöntekijän resurssin vaikutusta koulussa viihtymiseen arvioidaan
- liikunnanohjaajan työstä tehdään näkyvää ja vaikutuksia arvioidaan indikaattoreiden lisäksi kohderyhmien palautteen perusteella
- uuden päiväkotirakennuksen myötä henkilökunta saa riittävästi tukea uuden tilanteen edessä
- lukion persoonallisuus säilytetään ja aktiivista kehittämistä jatketaan
- koululaisten päihteiden käyttöön liittyvää ennaltaehkäisevää työtä jatketaan ja tuodaan näkyväksi (esim. toimintatavoitteissa)

Tarkastuslautakunta ehdottaa, että

- yläkoululaisten ruokailukäyttäytymiseen kiinnitetään erityistä huomiota:
 - o huomioidaan lasten ja nuorten ruokatoiveet kerättyjen palautteiden perusteella
 - o ruokailukulttuuria kehitetään kouluruokailujen yhteydessä
- kartoitus ehkäisevästä päihdetyöstä saadaan tehtyä (sidosryhmäyhteistyö)

4.3 Elinvoimapalvelut

Asetetut tavoitteet ovat tarkastuslautakunnan saamien tietojen mukaan pääosin toteutuneet. Tarkastuslautakunta on tyytyväinen, että maapoliittinen ohjelma on saatu tehtyä ja tilikauden päättyessä se oli viety hallituksen käsittelyyn.

Tarkastuslautakunta haluaa kiittää hyvää reittien kehittämisestä ja niiden hoidosta. Kunta on ottanut aktiivisen osan myös matkailun ympärivuotisessa kehittämisessä ja kunnalle on saatu luotua positiivinen imago.

Lautakunta pitää tärkeänä, että

- maapoliittinen ohjelma saadaan viimeistelyä
- kaavoituksessa huomioidaan tulevaisuus ja kasvua hallitaan suunnitellusti sekä rakentamista tehdään luonto huomioiden
- vesiverkoston saneeraus käynnistetään tehdyn suunnitelman mukaisesti
- ulkoliikuntapaikkoja kehitetään ja ylläpidetään kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi

Tarkastuslautakunta ehdottaa, että:

- kunnan omistamiin asuntoihin tehdään tarvittavat toimenpiteet ja suunnitelmat tulevaisuutta varten

5. Konserniyhteisöjen vuositavoitteiden toteutumisen arviointi

Kuntakonsernin toiminnallisena tavoitteena on huolehtia kokonaisvaltaisesti rakennusten ylläpidosta ja asuntojen kunnosta, niin että ne täyttävät vuokralaisten asumisvaatimukset.

Lisäksi kunnan tavoitteiden mukaan tytäryhteisöjen ja osakkuus yhteisöjen tulee toimia niin, ettei niiden toimintaa tarvitse subventoida kunnan verorahoilla.

Asunto Oy Kulleron tilikausi oli 35 tuhatta euroa voitollinen. Kiinteistö Oy Muonion Kotikonnun tilikausi oli -19 tuhatta euroa tappiollinen. Kiinteistö Oy Muonion lakka tilikausi oli 6 tuhatta euroa voitollinen. Kiinteistö Oy Muonion Hilla tilikausi oli 3 euroa voitollinen.

Konsernin ylijäämäksi muodostui 292 tuhatta euroa, ollessa sen 322 tuhatta euroa pienempi kuin edellisenä vuonna.

Tarkastuslautakunta huomauttaa, että:

- yhtiökokouksen tulee hoitaa niille määrätty tehtävät yhtiöjärjestyksen mukaisesti
- yhtiön hallituksen tulee huolehtia, että kokoukset pidetään sen mukaisesti, miten yhtiöjärjestyksessä on määritelty
- Ara-rahoitusten jälkikirjauksista huolehditaan ajallaan

Huomiota tulee kiinnittää siihen, että kiinteistöjen kunnossapidosta huolehditaan toimitilaohjelman mukaisesti. Mahdollisuus isännöinnin järjestämiseen tulee tutkia.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että Muonion ruoka- ja siivouspalvelut Oy:n

- toimintaa kehitetään ja tarkastellaan aktiivisesti
- henkilöstön hyvinvointiin ja pysyvyyteen kiinnitetään erityistä huomiota
- henkilöstön ja vastuuhenkilöiden kouluttamiseen varataan resurssia

Muonion ruoka- ja siivouspalvelut Oy:llä on tärkeä rooli kunnan hyvinvoinnin edistämistyössä. Tarkastuslautakunta kannustaa rohkeuteen ja innovatiivisuuteen hyvinvointityön edistämiseksi.

6. Yhteenveto tarkastuslautakunnan havainnoista

Strategiakausi on tulossa päätökseen. Strategiataavoitteita tarkasteltaessa voidaan todeta, että iso osa niistä ovat toteutuneet ja päätöksenteossa sekä palveluiden kehittämisessä on toteutettu strategiaa. Tarkastuslautakunta kuuli laajasti palvelualueiden viranhaltijoita vuoden 2024 aikana ja kiittää heitä aktiivisesta osallistumisesta.

Tarkastuslautakunta huomauttaa jälleen, että

- jos mittarina käytetään tilastotietoa, tulisi kiinnittää huomiota tilastojen ajantasaisuuteen ja tarvittaessa tehdä kyselyitä/ tarkistuksia.
- Jos mittarina on määrä, tulee toteumassa näkyä toteutunut määrä.

Tarkastuslautakunta kokee tärkeäksi, että:

- osallistava budjetointi on otettu käyttöön ja näin lisätään kuntalaisten osallistumista kehittämiseen ja päätöksentekoon
- kunta ottaa kaikissa palveluissaan huomioon kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen

Tarkastuslautakunta esittää kunnanvaltuuston päätettäväksi, että kunnanhallitus ottaa huomioon arviointikertomuksessa esitetyt havainnot ja esittää lokakuun 2025 loppuun mennessä valtuustolle, mihin toimiin niiden johdosta on ryhdytty.

7. Arviointikertomuksen hyväksyminen

Arviointikertomus allekirjoitetaan sähköisesti.

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This documents contains 12 pages before this page
Dokumentet inneholder 12 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 12 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 12 sider før denne side

Detta dokument innehåller 12 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende